

Osztrák szakemberek ismerkedtek a magyar rendszerrel

Tanulmányúton Magyarországon

A magyarországi trafikrendszert, az online kassza és készletnyilvántartó rendszer, valamint a dohánytermékek árbejelentési rendszerének működését tanulmányozta az osztrák delegáció, amely áprilisban érkezett Magyarországra. Az osztrák monopolverwaltung, a Monopolverwaltung GmbH (MVG) vezetői, az ND Nonprofit Zrt. működéséről, feladatairól, illetve az ODBE Kft. folyamatairól is kaptak tájékoztatást. A kölcsönös információcsere során a hazai résztvevők is képet kaphattak az osztrák dohány-kiskereskedelem teljesítményéről.

Akétnapos találkozó alkalmával Magyarországra látogatott Mag. Hannes Hofer, a Monopolverwaltung GmbH ügyvezetője, dr. Ernst Koreska, a monopolverwaltung bécsi kirendeltségének vezetője, valamint Johann Scherzer adatelemző. Az információcsere első napján magyar oldalról dr. Esküdt Gábor, az ND Nonprofit Zrt. vezérigazga-

tója, Andrásik Sándorné, az ND Nonprofit Zrt. vezérigazgató-helyettese és dr. Fekete István jogi és ellenőrzési igazgató, Frész Miklós, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Kiemelt Állami Szerződések Főosztályának vezetője, valamint Lengyel Antal, a Magyar Dohány Kiskereskedők Egyesületének elnöke vett részt.

Prezentációjában dr. Esküdt Gábor kronológiai áttekintést adott a magyar dohánypiac jelenlegi működését meghatározó mérföldkövekről. Beszélt a magyar dohánypiac 2013 júliusát megelőző állapotáról, szabályairól, és ismertette a jelenlegi dohánypiac jogszabályi háttérét, külön kitérve az ND Nonprofit Zrt. jogszabályi szinten meghatározott feladataira, valamint jelenlegi szervezeti felépítésére. A vezérigazgató a koncessziós pályázatok kiírásának módját és történetiségét is ismertette. Bemutatta az Országos Dohánybolt Ellátó Kft. (ODBE) megalakulásának háttérét, működési elvét. A résztvevők folyamatábrák segítségével kaphattak képet az ND Nonprofit Zrt. informatikai rendszereinek működéséről, az online információáramlás irányairól, az adatgyűjtő rendszer funkcióiról, az adatszolgáltatás szereplőiről, a kinyerhető adatokról, adatmennyiségről. Ismertette a hazai dohánypiac elmúlt 3 évi alakulását terméktípusonkénti bontásban, az egyes kategóriák szezonális forgalmát, hogy regionálisan hogyan alakultak a fogyasztói szokások, illetve hogyan alakult a dohánytermékek értékesítésének aránya bruttó értékben termékkategóriánként. A prezentáció lezárásaként a termékregisztráció és a januárban indult árbejelentés folyamatát ismerhették meg a külföldi szakemberek.

A találkozó második felében Mag. Hannes Hofer, az MVG ügyvezetője sok érdeklődést osztott meg az osztrák dohánypiacról. Az MVG 4 helyi kirendeltséggel rendelkezik, hogy az osztrák dohányboltosok helyben tudjanak konzultálni, segítséget kérni. Ausztriában a dohánytermékek értékesítését szaküzletek és eladóhelyek végzik. Előbbi a klasszikus trafikokat jelenti, ezek legfőbb bevételi forrása a dohánytermékekből származik, utóbbiak pedig valamely más fő tevékenység mellett dohánytermékeket is árúsítanak, ezek egy része kereskedelemhez, más része gasztronómiához kötődő vállalkozás. Ausztriában összesen 2434 klasszikus trafik működik, és 3350 eladóhely van, összesen 5784 helyen vásárolhatnak a fogyasztók dohánytermékeket. A tavalyi évben összesen 176 új trafik engedélyt adott ki az MVG, ebből 89 szaküzlet, 87 pedig eladóhely. Trafiknyitásra Ausztriában azok jogosultak, akik bizonyos fokú fogyatékkal élnek. Az új szaküzletek 64%-a került hátrányos helyzetűekhez, míg a fennmaradó rész öröklött volt. Az MVG ügyvezetője a dohánytermékek forgalmára is kitért. 2015-höz képest az osztrák dohánypiac enyhén, 0,9 százalékkal nőtt, a dohánytermékekből származó forgalom elérte a 3057 millió eurót. A tavalyi 0,9 százalékos növekedés jóval kisebb ütemű volt, mint a korábbi években, amikor a növekedés mértéke közelített a 3 százalékhoz. Az eredményre a dohánytermékek árváltozása és az értékesített mennyiség

változása egyaránt hatással van. E két réteget vizsgálva kiderül, hogy míg az árváltozásnak 2,5%-os növekedés köszönhető, addig az eladott mennyiség változása 1,6%-os csökkenést eredményezett. Hannes Hofer hangsúlyozta, az MVG-nek nem célja, hogy a trafikosok árbevétele az értékesített mennyiségnek köszönhetően javuljon. A korábbi évekhez képest 2016-ban a mennyiségi csökkenés kiugróan magas volt, az ügyvezető szerint a sokkoló képekkel ellátott egészségvédelmi feliratok és a média

is hatással volt arra, hogy kevesebben gyűjtsanak rá. A trafikoknak Ausztriában a dohánytermékeken egységesen 10%-os árrésük van. A 2016-os év trendfordulót jelentett, korábban az árrésből származó jövedelmük évente az inflációt meghaladó mértékben emelkedett, tavaly azonban 1,1%-os visszaesést tapasztaltak 2015-höz képest, ami 295 millió eurós bevételt jelentett. A csökkenésben az is szerepet játszott, hogy tavaly a korábbi évekhez képest kisebb mértékben emelkedtek a dohánytermékek árai. A trafikok száma tavaly 1%-kal csökkent, összesen 24 üzlet döntött 2016-ban amellet, hogy bezár. Nőtt viszont a fogyatékkal élők aránya a dohányboltosok között, jelenleg eléri az 52,4%-ot.

Az osztrák monopolhivatal vezetője stratégiai terveikről is beszélt. Az MVG két pólus, az egészségpolitikai törekvések és a dohányzási kultúra közé ékelődve és e két pólus érdekeit szem előtt tartva végzi munkáját. Az MVG kezeli a monopóliumot, területvédelmi elvet alkalmaz, biztosítja az ellátást és egzisztenciát nyújt a fogyatékkal élők számára. Saját trafikakadémiát működtetnek, amelynek elvégzése nélkül senki sem lehet trafikos. Az egyhetes képzés során rengeteg elméleti és gyakorlati ismeretet szerezhetnek meg a résztvevők, akiknek a képzésen felül 2 gyakorlati napot is teljesíteniük kell egy dohányboltban, ezt követően tehetnek vizsgát. Az MGV víziója, hogy az osztrák rendszer követendő modell lehet Európában. A fogyatékkal élők munkához juttatása révén komoly szociálpolitikai jelentőséggel bírnak. Céljuk, hogy fontos szolgáltatóvállalatként legyenek elismerve. Az MGV munkafolyamata három fontos szakaszból áll: az érdeklődők felkutatása, a jogosultság kiadása, majd a szerződéskötést követő utógondozás. Hannes Hofer arról is beszélt, milyen feladatokat látnak még maguk előtt ahhoz, hogy Európában követendő modellt válhasson az osztrák rendszer.

A külföldi szakemberek a látogatás másnapján az ODBE szervezetét és működését ismerhették meg közelebbről, és bejárhatták a vecsési depót, hogy a gyakorlatban is megfigyelhessék a hallott folyamatokat. Vecsésen Jászter Csaba, az ODBE operációért felelős ügyvezetője, László Attila, az ODBE ellátási lánc vezetője, Vonnák Norbert, az ODBE operatív igazgatóhelyettese, valamint Fodor Sándor, a cég kommunikációs vezetője fogadta a delegációt. László Attila prezentációjában ismertette a vállalat jogi hátterét, az ODBE megalakulásának kronológiáját, illetve az általuk végzett feladatokat. A vállalat jelenleg közel 700 főt foglalkoztat, 10 depót működtet, 2 irodát tart fenn, 196 jármű végzi a kiszállítást több, mint 1200 útvonalon, ami naponta országosan 1800 szállítást jelent. Bemutatta a vállalat szervezeti felépítését, valamint a munkafolyamatokat is. Beszélt a tavalyi fejlesztésekről és az idei évre tervezett projektekről is. Tavaly májusban nyitottak új depót Dunakeszin, amely a vecsési depó terheltségét hivatott mérsékelni, a megnyitással tovább javult a logisztikai hatékonyság. Tavaly a harmadik negyedévtől kezdve működik a backlog funkció, valamint rugalmasabban lehet termékeket hozzáadniuk a dohányboltosoknak egy adott kiszállítási napjukhoz. Az idei év első nagy feladata volt a rendszert felkészíteni az ár nélküli termékek kezelésére. Szintén ez év második negyedében dinamikus útvonaltervező rendszer áll munkába, 2017 utolsó szakaszában pedig informatikai háttérfejlesztések zajlanak majd.

A depóban tett látogatást követően Hannes Hofer megköszönte a szervezőknek az átfogó és tartalmas programot, amelyen számos hasznos ismeretet szerezhettek a résztvevők. A magyar szakembereket pedig hasonló szakmai programra invitálta a jövőben Ausztriába.